

1 Mitä käsitteillä "elatusapu" ja "elatusvelvollisuus" tarkoitetaan käytännössä? Kuka on velvollinen maksamaan elatusapua kenelle?

Elatusvelvollisuus koskee ensisijaisesti lähisukulaisia suoraan alenevassa ja ylenevässä polvessa:

- vanhemmat ovat velvollisia elättämään lapsensa ja lapsi vanhempansa;

- jos elatukseen oikeutetulla lapsella ei ole vanhempia, joilla olisi velvollisuus elättää häntä, elatusvelvollisuus siirtyy kaukaisemmille suoraan ylenevää polvea oleville sukulaisille;

- jos elatukseen oikeutetulla henkilöllä ei ole lapsia, elatusvelvollisuus siirtyy kaukaisemmille suoraan alenevää polvea oleville jälkeläisille (siviililain 4:196 §:n 1–4 momentti).

Jos alaikaisella ei ole lähisukulaisia, jotka olisivat elatusvelvollisia, täysi-ikäisen sisaruksen on elätettävä alaikäinen edellyttäen, että elatusvelvollisuus ei vaaranna sisaruksen kykyä elättää itsensä tai avio- tai avopuolisonsa tai elatukseen tarpeessa olevat suoraan alenevää tai ylenevää polvea olevat sukulaisensa (siviililain 4:197 §).

Aviopuolisolla on velvollisuus elättää puolison alaikäisiä lapsia (lapsipuolia), jotka ovat elatukseen tarpeessa ja asuvat elatusvelvollisen puolison suostumuksella samassa taloudessa puolisojen kanssa (siviililain 4:198 §:n 1 momentti).

Lapsipuoli on velvollinen elättämään elatukseen tarpeessa olevaa äiti- tai isäpuoltaan, jos tämä on puolestaan vastannut lapsipuolen elatuksesta pidemmän aikaa (siviililain 4:199 §:n 1 momentti).

Kasvatillapsella on velvollisuus elättää kasvattivanhempansa eli henkilö, joka on huolehtinut hänestä pidemmän aikaan omassa kodissaan ilman taloudellista korvausta ja joka ei ole lapsen biologinen tai adoptiovanhempi tai äiti- tai isäpuoli (siviililain 4:199 §:n 2 momentti).

Puoliso voi asumuserossa pyytää elatusapua toiselta puolisoilta tai hän voi avioeron jälkeen pyytää elatusapua entiseltä puolisoilta, jos hän ei kykene elättämään itseään hänestä itsestään riippumattomista syistä (siviililain 4:29 §:n 1 momentti).

Jos henkilö ei avioliiton päätyttyä kykene elättämään itseään hänestä itsestään riippumattomista syistä, hän voi pyytää elatustukea entiseltä avopuolisoltaan edellyttäen, että avioliitto on kestänyt vähintään vuoden ja avopuolisolla on yhteinen lapsi (siviililain 4:86 §:n 1 momentti).

Elatusapu voidaan maksaa joko rahana tai luontoissuorituksena.

Alaikäisen kohdalla elatusvelvollisuus tarkoittaa sitä, että lapsen vanhemmilla on oikeus ja velvollisuus huolehtia lapsesta ja kasvatusta häntä perheolosuhteissa, varmistaa lapsen fyysisen, älyllisen, tunne-elämän ja moraalisen kehityksen kannalta välttämättömät olosuhteet, erityisesti asunto, ravinto ja vaatetus, sekä huolehtia lapsen koulutuksesta ja terveydenhoidosta.

Lapsesta huolehtiva ja hänen kanssaan asuva vanhempi vastaa lapsen elatuksesta luontoissuorituksin, kun taas muualla asuva vanhempi (tai sellainen samassa taloudessa asuva vanhempi, joka ei osallistu lapsen elatukseen) huolehtii lapsen tarpeista ensisijaisesti maksamalla elatusapua.

2 Mihin ikävuoteen asti lapsi voi saada elatusapua? Sovelletaanko alaikäisten ja aikuisten elatusapuun eri sääntöjä?

Kaikilla alaikäisillä (alle 18-vuotiailla) on lain nojalla oikeus elatukseen. Lapsella voi lisäksi olla oikeus elatukseen 20. ikävuoteen asti, jos hän opiskelee keskiasteen koulutuksessa.

Työkykyisellä 18 vuotta täyttäneellä lapsella, joka osallistuu jatkokoulutukseen, on aina oikeus elatukseen, jos hän tarvitsee sitä voidakseen jatkaa opiskelua kohtuullisen ajan. Lapsen on välittömästi ilmoitettava vanhemmalle aikomuksestaan jatkaa opintoja (siviililain 4:220 §:n 1 momentti).

Opiskeluksi katsotaan mikä tahansa koulutus tai kurssi, joka on tarpeen ammattipätevyyden saamiseksi, tai kokopäiväinen kandidaatin tai maisterin tutkintoon johtava koulutus tai ammattikorkeakoulutus.

Vanhempi voidaan poikkeuksellisesti velvoittaa elättämään myös 25 vuotta täyttänyt lapsi, joka opiskelee (siviililain 4:220 §:n 5 momentti).

Vanhemmalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta elättää täysi-ikäistä, opiskelevaa lastaan, jos katsotaan, että lapsi ei ansaitse elatusta sen vuoksi, että hän toistuvasti ja omasta syystään laiminlyö opintoihin ja tentteihin liittyvät velvollisuutensa, tai jos täysi-ikäisen lapsen elatus vaarantaisi vanhemman oman tai hänen alaikäisen lapsensa toimeentulon. Täysi-ikäinen lapsi menettää oikeutensa elatukseen myös silloin, jos hän ilman perusteltua syytä lopettaa yhteydenpidon elatusvelvolliseen vanhempaansa (siviililain 4:220 §:n 3 ja 4 momentti).

3 Pitääkö minun kääntyä toimivaltaisen viranomaisen tai tuomioistuimen puoleen saadakseni elatusapua? Mitkä ovat hakemusmenettelyn tärkeimmät vaiheet?

Elatukseen määrästä ja muodosta määrätään ensisijaisesti elatukseen oikeutetun ja elatusvelvollisen (alaikäisen kohdalla hänen vanhempansa) välisessä sopimuksessa. Jos tällaista sopimusta ei ole, elatukseen oikeutettu voi pyytää tuomioistuinta antamaan päätöksen elatuksesta. Jos vanhemmat eivät ole sopineet keskenään lapselle maksettavasta elatusavusta, asiasta päättää tuomioistuin.

Alaikäisen elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen holhousviranomainen, ja vanhemman elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen – vanhemman suostumuksella – myös toimivaltainen läänin viranomainen. Elatusvelvollinen sukulainen, joka vastaa elatukseen oikeutetun henkilön elatuksesta tai muutoin huolehtii kyseisestä henkilöstä, voi nostaa kanteen omasta aloitteestaan sellaisia muita henkilöitä vastaan, jotka myös ovat elatusvelvollisia.

Jos lapselle maksettava elatusapu on jäänyt saamatta vähintään kuuden edeltävän kuukauden ajalta, lapsen vanhempi tai muu oikeudellinen edustaja voi pyytää holhousviranomaiselta elatusavun ennakkoa.

Pyynnössä on esitettävä sen perusteena olevat syyt ja tosiseikat sekä todettava, ettei ennakkomaksun hylkäämiseen ole perusteita.

Pyyntöön on liitettävä asianmukaiset todisteet tuloista, tuomioistuimen lopullinen päätös, jossa määrätään elatusavun maksamisesta alaikäiselle, tarvittaessa todistus osallistumisesta kokopäiväiseen keskiasteen koulutukseen, enintään kuusi kuukautta vanha pöytäkirjanote, jossa vahvistetaan joko elatusavun täytäntöönpanon epäonnistuminen tai keskeyttäminen, tai asiakirja lapselle maksettavaa elatusapua koskevan perintämenettelyn käynnistämisestä.

Holhousviranomaisen on varmistuttava siitä, että elatusapua ei ole voitu periä tilapäisesti eli vähintään kuuden kuukauden ajan ennen pyynnön esittämistä. Lapselle tarkoitetusta elatusavusta voidaan maksaa ennakkoa, jos elatusapuun oikeutettu on pyytänyt tuomioistuimen päätöksessä vahvistetun elatusavun täytäntöönpanoa ja jos elatusavun ulosmittaus elatusvelvollisen palkasta tai muusta säännöllisestä tulosta tai muusta omaisuudesta on epäonnistunut tai jos täytäntöönpano on keskeytetty tai jos jo maksetun elatusapuerän tai perityn elatusavun määrä on enintään 50 prosenttia tuomioistuimen vahvistaman elatusavun perusmäärästä.

Holhousviranomainen pyytää tarvittaessa tuomioistuimelta tai riippumattomalta paikalliselta ulosottomieheltä tietoja hakijan käynnistämän täytäntöönpanomenettelyn lopputuloksesta. Holhousviranomainen pyytää elatusvelvollisen työnantajalta palkasta pidättämiseen liittyviä tietoja, jos tämä on tarpeen tosiseikkojen selventämiseksi.

Holhousviranomainen kehottaa menettelyn aloittamista koskevassa lausunnossaan elatusvelvollista maksamaan lapselle tarkoitetun elatusavun välittömästi sekä tekemään asiasta ilmoituksen.

Holhousviranomainen ilmoittaa päätöksestään elatusvelvollisen työnantajalle, täytäntöönpanosta vastaavalle tuomioistuimelle tai riippumattomalle paikalliselle ulosottomiehelle, elatusapuun oikeutetun henkilön ja elatusvelvollisen asuinpaikan mukaan toimivaltaiselle syyttäjäviranomaiselle, elatusvelvollisen asuinpaikan mukaan toimivaltaiselle notaarille, joka toimii veroviranomaisena, sekä elatusavun ennakon maksamisesta vastaavalle Budapestin ja läänin virastolle.

4 Voiko elatusapua hakea sukulaisen (jos voi, miten kaukaisen?) tai alaikäisen lapsen puolesta?

Elatusapuun oikeutetun lapsen vanhempi tai muu oikeudellinen edustaja voi pyytää holhousviranomaiselta elatusavun ennakkoa.

Elatusvelvollinen sukulainen, joka vastaa elatukseen oikeutetun henkilön elatuksesta tai muutoin huolehtii kyseisestä henkilöstä, voi nostaa kanteen omasta aloitteestaan sellaisia muita henkilöitä vastaan, jotka myös ovat elatusvelvollisia.

Alaikäisen elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen holhousviranomainen, ja vanhemman elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen – vanhemman suostumuksella – myös toimivaltainen läänin viranomainen.

5 Jos haluan panna asian vireille tuomioistuimessa, mistä saan tietää mikä tuomioistuin on toimivaltainen?

Yleisten toimivaltasääntöjen mukaan toimivalta on vastaajan eli elatusvelvollisen asuinpaikan tuomioistuimella.

Jos vastaajalla ei ole asuinpaikkaa Unkarissa, toimivaltaisuus määräytyy vastaajan oleskelupaikan mukaan. Jos vastaajan oleskelupaikka on tuntematon tai sijaitsee ulkomailla, toimivalta määräytyy sen mukaan, missä vastaajalla oli viimeksi asuinpaikka Unkarissa. Jos kyseistä paikkaa ei saada selville tai jos vastaajalla ei ole koskaan ollut asuinpaikkaa Unkarissa, toimivalta määräytyy kantajan asuinpaikan tai sen puuttuessa kantajan oleskelupaikan mukaan.

Jos vastaajan työskentelypaikka ei ole sama kuin hänen asuinpaikkansa, tuomioistuin siirtää asian vastaajan viimeistään ensimmäisessä käsittelyssä esittämästä pyynnöstä vastaajan työskentelypaikan tuomioistuimelle käsittelyä ja päätöksen antamista varten (siviiliprosessilain 29 §).

Elatusvelvollisuutta koskevan asian voi panna vireille myös elatukseen oikeutetun asuinpaikan mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa (siviiliprosessilain 34 §:n 1 momentti).

Toimivaltaista tuomioistuinta voi hakea [täältä](#).

6 Pitääkö minun mennä jonkun välikäden (asianajajan, keskus- tai paikallisviranomaisen) kautta voidakseni panna asian vireille tuomioistuimessa? Ellei, mitä menettelyä on noudatettava?

Hakijan ei tarvitse turvautua välikäsiin, vaan hän voi itse (ilman oikeudellista edustajaa) panna asian vireille tuomioistuimessa. (ks. vastaukset kysymyksiin 3, 4 ja 5)

7 Onko oikeuskäsittely maksullinen? Jos on, paljonko se maksaa? Jos varani eivät riitä, voinko saada oikeusapua käsittelyn kustannusten kattamiseksi?

Asianosaisilla on tuloistaan ja taloudellisesta tilanteestaan riippumatta oikeus saada lykkäystä oikeudenkäyntikustannusten maksamiseen, kun on kyse lakisääteistä elatusvelvollisuutta koskevasta oikeudenkäynnistä, mukaan lukien elatusavun perimisestä velallisel palkan maksavalta yhteisöltä tai muulta henkilöltä, elatusavun peruuttamisesta tai sen määrän muuttamisesta, elatusavun täytäntöönpanon vireilläolon päättymisestä tai rajoittamisesta, tai elatusvelvollista koskevien tietojen saannista rajat ylittävissä elatusapuasioissa, ellei asianosaisilla ole lain, Euroopan unionin alueella suoraan ja yleisesti sovellettavan säädöksen tai kansainvälisen sopimuksen perusteella oikeutta oikeusapuun asian luonteen perusteella.

Jos asianosaisilla on oikeus saada lykkäystä oikeudenkäyntikustannusten maksamiseen asian luonteen perusteella,

a) valtio maksaa oikeudenkäynnin aikana aiheutuvat kustannukset (todistajien, asiantuntijoiden, edunvalvojan, tulkin ja puolustusasianajan palkkiot, paikalla tapahtuvan käsittelyn ja katselmuksen kustannukset jne.) lukuun ottamatta kustannuksia, joita lykkäys ei koske ja jotka asianosaisen on itse maksettava etukäteen;

b) asianosaiset saavat lisäksi lykkäystä oikeudenkäyntimaksujen maksamiseen.

Myös ulkomaalaisilla on oikeus saada lykkäystä oikeudenkäyntikustannusten maksamiseen asian luonteen perusteella, vaikka tästä ei olisi erikseen määrätty kansainvälisessä sopimuksessa tai vastavuoroisuusperiaatteen nojalla.

Jos oikeudenkäyntikustannusten maksamiseen on myönnetty lykkäystä asian luonteen perusteella, mutta tuomioistuin määrää asianosaisen maksamaan oikeudenkäynnin kustannukset, tämän on maksettava sekä valtion ennalta maksamat kustannukset että oikeudenkäyntimaksut, joista on myönnetty lykkäystä.

Oikeudenkäyntimaksu on 6 prosenttia, kuitenkin vähintään 15 000 Unkarin forinttia ja enintään 1 500 000 forinttia. Elatusvelvollisuutta koskevassa menettelyssä oikeudenkäyntimaksun perusteena on elatusavun erääntynyt määrä, joka voi kuitenkin olla enintään kahden kuukauden yhteenlasketun elatusavun määrä.

Jos asianosainen ei kykene maksamaan oikeudenkäyntikustannuksia, hän voi pyytää tuomioistuimelta oikeusapua (*költségmentesség*).

Luonnolliset henkilöt (mukaan lukien väliintulija), jotka eivät alhaisten tulojensa tai taloudellisen tilanteensa takia pysty maksamaan oikeudenkäynnin kustannuksia, voivat hakemuksesta saada oikeusapua, joka kattaa oikeudenkäyntikustannukset joko osittain tai kokonaan. Näin edistetään heidän oikeuksiensa toteutumista.

Jos asianosaisen tulot (palkka, eläke tai muu säännöllinen rahamääräinen suoritus) eivät ylitä työsuhteen perusteella määräytyvän vanhuuseläkkeen vähimmäismäärää eikä asianosaisella ole tavanomaista koti-irtaimistoa lukuun ottamatta muuta omaisuutta, hänelle on myönnettävä oikeusapua.

Oikeusapua on myönnettävä myös sellaisille asianosaisille, joilla on oikeus työikäisille myönnettäviin etuuksiin tai jotka elävät samassa taloudessa työikäisille myönnettäviin etuuksiin oikeutetun lähisukulaisen kanssa, tutkimatta ensin heidän tulojaan ja taloudellista tilannettaan.

Oikeusapu käsittää seuraavat etuudet:

a) vapautus oikeudenkäyntimaksuista,

b) vapautus velvollisuudesta maksaa etukäteen oikeudenkäynnin aikana aiheutuvat kustannukset (todistajien, asiantuntijoiden, edunvalvojan, tulkin ja puolustusasianajan palkkiot, paikalla tapahtuvan käsittelyn ja katselmuksen kustannukset jne.) sekä ylipäätään täydellinen vapautus kyseisistä kustannuksista, ellei laissa toisin säädetä,

c) vapautus velvollisuudesta antaa oikeudenkäyntikulut kattava vakuus sekä

d) oikeus puolustusasianajajaan, jos tämä on lain mukaan mahdollista.

Päätöksen oikeusavusta tekee tuomioistuin asianosaisen pyynnöstä, ja tarvittaessa tuomioistuin myös peruuttaa myönnetyn oikeusavun.

8 Minkä tyyppistä elatusapua tuomioistuin voi myöntää? Miten sen määrä lasketaan? Voidaanko tuomioistuimen päätöstä tarkistaa elinkustannusten tai perhetilanteen muuttuessa? Jos voidaan, miten (esim. automaattinen indeksointi)?

Jos vanhemmat eivät ole sopineet keskenään lapselle maksettavasta elatusavusta, asiasta päättää tuomioistuin.

Lapselle maksettavaa elatusapua määritettäessä otetaan huomioon seuraavat seikat:

- a) lapsen perustellut tarpeet (säännölliset menot, jotka aiheutuvat lapsen ylläpidosta, terveydenhoidosta, kasvatuksesta ja koulutuksesta),
- b) kummankin vanhemman tulot ja taloudellinen tilanne,
- c) vanhempien kanssa samassa taloudessa elävät muut lapset (biologiset tai kasvattilapset tai lapsipuolet) sekä sellaiset muut lapset, joiden suhteen vanhemmilla on elatusvelvollisuus,
- d) lapsen omat tulot sekä
- e) lapselle ja hänen kasvatuksestaan vastaavalle vanhemmalle maksettavat lastensuojelu-, perhe- ja sosiaalietuudet (siviililain 4:218 §:n 2 momentti).
- Elatusavun määrä on kiinteä. Tuomioistuin voi tuomiossaan määrätä, että elatusavun määrää tarkistetaan vuosittain automaattisesti Unkarin tilastotoimiston (*Központi Statisztikai Hivatal*) julkaiseman kuluttajahintaindeksin perusteella alkaen seuraavan vuoden tammikuun 1. päivästä (siviililain 4:207 §). Yhdestä lapsesta maksettavan elatusavun määrä on yleensä 15–25 prosenttia elatusvelvollisen keskimääräisistä tuloista. Elatusvelvollisen keskimääräisiä tuloja määritettäessä on yleensä otettava huomioon hänen vuotuiset yhteenlasketut tulonsa elatusapumenettelyn käynnistymistä edeltävältä vuodelta (siviililain 4:128 §:n 4 momentti).

Jos asianosaisten välisessä sopimuksessa tai tuomioistuimen päätöksessä määrätyn elatusavun perusteena olevissa olosuhteissa tapahtuu sellainen muutos, joka vahingoittaisi jommankumman asianosaisten olennaisia oikeudellisia etuja, mikäli asianosainen joutuisi maksamaan elatusapua aiemmin vahvistetuin edellytyksin, asianosainen voi pyytää elatusavun määrän tai maksuehtojen muuttamista. Jos asianosaisten olisi pitänyt kyetä elatusapusopimuksen tekohetkellä ennakoimaan olosuhteissa tapahtuva muutos tai jos asianosainen on vastuussa tällaisesta muutoksesta, hän ei voi pyytää sopimukseen perustuvan elatusavun tarkistamista.

9 Miten ja kenelle elatusapu maksetaan?

Elatusvelvollisen on maksettava elatusapu siihen oikeutetulle henkilölle säännöllisesti (esim. kuukausittain) ja ennakoon.

10 Jos elatusvelvollinen ei maksa vapaaehtoisesti, mitä pakkotoimia voidaan käyttää?

Jos elatusvelvollinen ei maksa elatusapua vapaaehtoisesti, elatusapuun oikeutettu voi viedä asian tuomioistuimeen, joka voi määrätä elatusavun täytäntöönpanosta. Elatukseen oikeutettu voi vaatia yli kuusi kuukautta vanhan elatussaatavan täytäntöönpanoa takautuvasti vain, jos hänellä on perusteltu syy täytäntöönpanovaatimuksen viivästymiseen. Yli kolme vuotta vanhojen elatussaatavien täytäntöönpanoa ei voi enää hakea tuomioistuimelta (siviililain 4:208 §:n 3 momentti).

Alaikäisen elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen holhousviranomaisen, ja vanhemman elatusta koskevan asian voi viedä tuomioistuimeen – vanhemman suostumuksella – myös toimivaltainen läänin viranomaisen (siviililain 4:208 §:n 1 momentti).

Elatusvelvollinen sukulainen, joka vastaa elatukseen oikeutetun henkilön elatuksesta tai muutoin huolehtii kyseisestä henkilöstä, voi nostaa kanteen omasta aloitteestaan sellaisia muita henkilöitä vastaan, jotka myös ovat elatusvelvollisia (siviililain 4:208 §:n 2 momentti).

Kun tuomioistuin antaa päätöksen, jolla palkansaaja veloitetaan maksamaan elatusapua, se voi samalla kehottaa – elatukseen oikeutetun pyynnöstä – työnantajaa pidättämään päätöksessä mainitun määrän suoraan palkasta ja maksamaan sen elatukseen oikeutetulle.

Jos tuomioistuin ei ole suoraan kehottanut pidättämään elatusapua palkasta, mutta asianosainen hakee myöhemmin täytäntöönpanoa joko tuomion tai tuomioistuimen päätöksellä vahvistetun asianosaisten sopimuksen perusteella, tuomioistuin määrää elatusavun täytäntöönpanosta antamalla suoran määräyksen ulosmitata elatusapu palkasta edellyttäen, että täytäntöönpanokelpoinen osuus kattaa tarvittavan elatusavun määrän.

Palkasta voidaan pidättää enintään 50 prosenttia. Työttömyyskorvauksesta (työttömyyspäivärahasta, eläkettä edeltävästä lisäpäivärahasta, lisäkorvauksesta sekä aktivointikorvauksesta) voidaan pidättää elatusapua varten enintään 33 prosenttia.

Jos elatusvelvollisella ei ole säännöllisiä tuloja tai jos palkasta pidätettävä osuus ei kata elatusavun koko määrää, tuomioistuin antaa elatusavun täytäntöönpanoa koskevan määräyksen. Siinä tapauksessa täytäntöönpano ei koske pelkästään palkkaa vaan myös muita oikeudellisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa määriteltyjä omaisuuseriä.

11 Lyhyt kuvaus täytäntöönpanoa koskevista rajoituksista, erityisesti velallisen suoja koskevista säännöistä sekä määrärajoista tai vanhentumisajoina.

Tarkempia tietoja on [tuomion täytäntöönpanomenettelyjä](#) koskevalla sivulla.

12 Onko olemassa viranomaisen tai järjestö, joka voi auttaa minua elatusavun perimisessä?

Ks. vastaus kysymykseen 10.

Jos elatusapua ei ole maksettu vähintään kuuden edeltävän kuukauden aikana, elatusapuun oikeutetun lapsen vanhempi tai muu oikeudellinen edustaja voi pyytää holhousviranomaiselta elatusavun ennakkoa.

Holhousviranomaisen kehottaa menettelyn aloittamista koskevassa lausunnossaan elatusvelvollista maksamaan lapselle tarkoitetun elatusavun välittömästi sekä tekemään asiasta ilmoituksen.

Holhousviranomaisen ilmoittaa päätöksestään elatusvelvollisen työnantajalle, täytäntöönpanosta vastaavalle tuomioistuimelle tai riippumattomalle paikalliselle ulosottomiehelle, elatusapuun oikeutetun henkilön ja elatusvelvollisen asuinpaikan mukaan toimivaltaiselle syyttäjäviranomaiselle, elatusvelvollisen asuinpaikan mukaan toimivaltaiselle notaarille, joka toimii veroviranomaisena, sekä elatusavun ennakon maksamisesta vastaavalle Budapestin ja läänin virastolle.

Elatusavun maksamisen laiminlyönnistä voidaan määrätä rikosoikeudellinen seuraamus. Jos elatusvelvollinen ei maksa lakiin perustuvaa, viranomaisen täytäntöönpanokelpoisessa päätöksessä vahvistettua lapselle tarkoitettua elatusapua omasta syystä, hänet voidaan tuomita enintään kahden vuoden vankeusrangaistukseen.

13 Voiko viranomaisen tai järjestö maksaa elatusavun ennakoon kokonaan tai osittain elatusvelvollisen sijasta?

Kyllä (ks. kysymys 3).

14 Mitä tapahtuu, jos elatusvelvollinen asuu ulkomailla:

14.1 Voiko elatusapuun oikeutettu saada apua viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 sekä kansainvälisten sopimusten mukaisesti Unkarin oikeusministeriö tarjoaa apua Unkarissa asuville hakijoille ja tekee yhteistyötä asiaan liittyvässä toisessa valtiossa elatusapuasioista vastaavan keskusviranomaisen kanssa. Hakija voi pyytää, että unkarilaisen tuomioistuimen antama elatusavun maksamista koskeva päätös pannaan täytäntöön ulkomailla. Jos tällaista päätöstä ei ole, hakija voi pyytää, että elatusvelvollisuus vahvistetaan tai maksettavan elatusavun määrää korotetaan ulkomailla. Virallista hakemusta ei osoiteta oikeusministeriölle vaan hakijan koti- tai asuinpaikan tai työskentelypaikan mukaan määräytyvälle piirioikeudelle (*járásbíróság*) tai sille piirioikeudelle, joka teki täytäntöönpanohakemuksen kohteena olevan ensimmäisen oikeusasteen päätöksen. Hakemuksen tekemistä tai ulkomaista menettelyä varten ei tarvita asianajajaa, sillä tuomioistuin auttaa asianosaista, joka haluaa tehdä hakemuksen ilman oikeudellista edustajaa. Tuomioistuin toimittaa hakemuksen tai vaaditut liitteet oikeusministeriölle. Oikeusministeriö lähettää käännetyn hakemuksen elatusapuasioista toisessa valtiossa vastaavalle keskusviranomaiselle, joka huolehtii menettelyn käynnistämisestä elatusvelvollista vastaan. Oikeusministeriö tiedottaa säännöllisesti hakijalle menettelyn etenemisestä ulkomailta saamiensa tietojen pohjalta.

14.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä?

Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály (Oikeusministeriö, kansainvälisen yksityisoikeuden osasto)

Osoite: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Postiosoite: 1357 Budapest, Pf.: 2

Puhelin: +36 1 795-5397, +36 1 795-3188

Faksi: +36 (1) 550-3946

Sähköposti: nmfo@im.gov.hu

Verkkosivut: <http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekeviteli-es-tartasdijsal-kapcsolatos-ugyek>

15 Mitä tapahtuu, jos elatusapuun oikeutettu asuu ulkomailla:

15.1 Voiko elatusapuun oikeutettu hakea apua suoraan viranomaiselta tai järjestöltä tässä jäsenvaltiossa?

Ei, hakemus on osoitettava hakijan asuinvaltiossa elatusapuasioista vastaavalle keskusviranomaiselle.

15.2 Jos voin, miten tähän viranomaiseen tai järjestöön otetaan yhteyttä ja minkälaista apua voin saada?

Jäsenvaltioiden keskusviranomaisia voi hakea [täältä](#).

16 Sitooko vuoden 2007 Haagin pöytäkirja tätä jäsenvaltiota?

Kyllä.

17 Jos vuoden 2007 Haagin pöytäkirja ei sido tätä jäsenvaltiota, mitä lakia elatusvaateisiin sovelletaan yksityisoikeutta koskevien sääntöjen mukaan? Mitkä ovat tähän lakiin sisältyvät kansainväliset yksityisoikeutta koskevat säännöt?

-

18 Mitkä ovat elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen V luvussa tarkoitettua oikeuden saatavuutta rajat ylittävissä asioissa koskevat säännöt?

Kun oikeusministeriö on vastaanottanut hakemuksen, se ottaa yhteyttä oikeusavusta vastaavaan yksikköön, jotta ulkomailla asuvalle hakijalle voidaan osoittaa asianajaja. Asetuksen (EY) N:o 4/2009 46 artiklassa tarkoitettua tapauksessa oikeudenkäynti on täysin maksuton, ja lisäksi valtio maksaa asianajajan kulut. Asetuksen 47 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa asianosaisille voidaan Unkarin lain mukaan myöntää elatusapuasioissa lykkäystä oikeudenkäynnin kustannusten maksamiseen asian luonteen perusteella. Tällaisissa tapauksissa valtio maksaa kustannukset (esim. oikeudenkäyntimaksut, asianajajan palkkion) etukäteen riippumatta asianosaisen tuloista ja taloudellisesta tilanteesta, mutta jos asianosainen häviää asian, tuomioistuimien voi määrätä hänet maksamaan kustannukset. Jos hakija osoittaa, että hän on tulojensa ja taloudellisen tilanteensa perusteella oikeutettu saamaan Unkarin lainsäädännön mukaan oikeusapua, joka kattaa kaikki oikeudenkäynnin kustannukset, hänen ei tarvitse maksaa kustannuksia, vaikka hän häviäisi asian.

19 Minkälaisia toimenpiteitä jäsenvaltio on toteuttanut huolehtiakseen elatusvelvollisuutta koskevan asetuksen 51 artiklassa kuvattujen tehtävien hoitamisesta?

Elatusapuasioita koskevan asetuksen soveltamista Unkarissa säädellään [vuonna 2011 annetulla lailla LXVII](#).

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

**Your
Europe**

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 15/01/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.